

༡༡། ། སངས་རྒྱལ་ཚེས་ལྷགས་དང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་
ལས་འབྲེས་པའི་གནད་དོན་རྒྱུ་ལྡན་བ་
བདེན་གཏམ་ཡིད་ཀྱི་ལྷན་སེལ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཁྱེད་ཀྱིས་བཟུངས།

བོད་རྒྱུ་ལྡན་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

༡༡། ། སངས་བྱུང་ཚེས་ལྷགས་དང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་
ལས་འབྲེས་པའི་གནད་དོན་རྒྱུ་མཐུན་བ་
བདེན་གཏམ་ཡིད་ཀྱི་ཕྱན་མེད་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཁ་བྱུག་གིས་བརྩམས།

བོད་རྒྱུ་མཐུན་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

图书在版编目(CIP)数据

佛教与藏族文化研究:藏文/干木滚编著。—拉萨:西藏人民出版社,2009.12

ISBN 978-7-223-02760-1

I. ①佛… II. ①干… III. ①佛教—关系—藏族—民族文化—研究—藏语 IV. ①B94②K281.4

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2009)第 187562 号

佛教与藏族文化研究

编 著	干木滚
责任编辑	旦杰
封面设计	格次
出版发行	西藏人民出版社 (拉萨市林廓北路 20 号)
印 刷	西藏山水印务技术有限公司
开 本	850×1168 1/32
印 张	8.25
字 数	132 千
版 次	2009 年 12 月第 1 版
印 次	2009 年 12 月第 1 次印刷
印 数	01-3,000
书 号	ISBN 978-7-223-02760-1
定 价	13.00 元

版权所有 翻印必究

(如有印装质量问题,请与出版社发行部联系调换)

发行部联系电话(传真):0891-6826115

ལངས་རྒྱས་ཚལ་ཁྱགས་དང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྐོར་ ཡིག་པ།

ཚལ་ཁྱགས་པ།	ཁ་ཕྱག
ཚལ་ཁྱག་འགན་འཁུར་པ།	བཟུན་རྒྱས།
ཕྱིན་པོག་རིམ་པ།	སྐལ་ཚེ།
དཔེ་རྒྱན་འབྲེལ་སྤྲེལ་ཆན་པ།	བོད་རྒྱུང་ས་མི་དཔངས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། (ཉུ་ས་མྱིང་སྐོར་བྱང་ལམ་སྐོ་ཡང་20)
ལར་འདྲེལ་ས་ཆན་པ།	བོད་རྒྱུང་ས་མི་རྒྱ་པར་འདྲེལ་ས་ལག་ཅལ་ཚད་ཡོད་ ཀྱང་སྤྱ།
དྲིང་ཆད།	850 × 1168 1/32
ལར་ཁོག	8.25
མིག་ཐུངས།	ཁྱི་13.2
ལར་གཞི།	2009ལོའི་ཟླ་12པར་པར་གཞི་1བརྒྱུགས།
ལར་ཐངས།	2009ལོའི་ཟླ་12པར་པར་ཐངས་1བཏབ།
ལར་ཐུངས།	01 - 3,000
དཔེ་དྲིང་ཡང་རྒྱགས།	ISBN978 - 7 - 223 - 02760 - 1
རིན་མོང་སྒོར།	13.00

ལར་གཞི་སྐོར་བཏབ་ཡིན་པས་འདྲ་བཅས་ལར་འདྲེལ་ས་མི་ཚོག

༡༡༥༥ རྒྱལ་པ་པའི་གཏམ།

༡༡༥༥ བོད་ཀྱི་འདས་དང་ད་ལྟ། མ་འོངས་པ་གང་གི་ཆ་ནས་བཤད་ན། སངས་
རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ནི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་དང་བྱུང་ཆོས་གཙོ་བོ་ཞིག་ཏུ་
ལུས་པ་དང་འཇུག་བཞིན་པའི་བྱིར་ན་བོད་ཀྱི་མི་རབས་གསར་པའི་གཞོན་ནུ་
རྣམས་དང་བྱུང་པར་དེང་རབས་བོད་ཀྱི་སློབ་ལྷན་ཆེན་མོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་
རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་གནད་དོན་སྒྲོར་ཞིག་ནི་མ་ཤེས་ཐབས་མེད་
དུ་ལུས་འདུག་མོད། འོན་ཀྱང་ཁོ་ཆོ་ལ་མཆོན་ན་སློགས་གཅིག་ནས་དགོ་ཆུན་
དང་། སློགས་གཉིས་ནས་དུས་ཆོད། སློགས་གསུམ་ནས་ཐོས་བསམ་བྱེད་པའི་
གོ་སྐབས་སོགས་ཀྱི་མཐུན་ཆེན་འབྲིག་མི་འབྲིག་ཅི་རིགས་ཡོད་པས་སངས་རྒྱལ་
ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་གཏིང་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བར་སྦྱར་བའི་གོ་སྐབས་མེད་
པའི་དུས་འདིར། ཐུན་གྱིས་གངས་རྒྱུད་ས་གཞོན་ནུ་རྣམས་དང་ཡང་སྒྲོས་སློབ་
ལྷན་ཆེན་མོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་འདོད་པ་དང་། ཡང་ན་ཁོ་ཆོས་ངེས་པར་དུ་ཤེས་
དགོས་རྒྱུ་དེ་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་སྤྱོད་དང་བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟུན་རིག་
གནས་གཉིས་འབྲེལ་བ་ལས་འསྐྱེས་པའི་གནད་དོན་གལ་ཆེན་པོ་སྒྲོར་ཞིག་
དམིགས་སུ་བབྱུང་ནས་གངས་རྒྱུད་ས་གཞོན་ནུ་རྣམས་ལ་སྒྲོས་སུ་འདེབས་པའི་
ཚུལ་དུ་བརྒྱུད་པའི་《སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་དང་བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟུན་རིག་
གནས་ལས་འསྐྱེས་པའི་གནད་དོན་སྒྲོར་ཞིག་སྤྱིང་བ་བདེན་གཏམ་ཡིད་ཀྱི་ལུན་

སེལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ། ཞེས་པ་ལས་“སྤང་གཞིའི་གནད་དོན་དང་པོ་སངས་
 རྒྱལ་ཚེས་ལུགས་དང་དེང་རབས་སྤྱི་ཚོགས་བར་གྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ཅུང་ཙམ་
 སྤང་བ” ཞེས་པ་ནི་ཁོ་ཙོས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ཀྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་
 མོའི་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་སློབ་སྤྱིང་གི་ལོ་རིམ་གོ་དྲུག་པའི་འཛིན་གྲྭ་ལ་
 《སངས་རྒྱལ་ཚེས་ལུགས་ཀྱི་ཚ་བའི་གཞུང་ལུགས་》 ཞེས་པ་བྲིད་པའི་བེན་བྲིས་
 རྩོགས་བསྡེགས་བྱས་པའི་《སངས་རྒྱལ་ཚེས་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་གསར་དབྱེད་》
 ཅེས་པའི་སྤང་གཞིར་བྲིས་པ་དང་། “སྤང་གཞིའི་གནད་དོན་གཉིས་པ་བདག་
 མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་འབྲུང་འབྲུར་འགྲོ་བ་མའི་རིགས་ཀྱི་བསམ་སྦྱོར་བར་གྱི་འབྲེལ་
 བའི་སྐོར་ཅུང་ཙམ་སྤང་བ” ཞེས་པ་ནི་ཕྱན་གྱིས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ཀྲུང་དབྱང་
 མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་བོད་རིགས་སློབ་མ་རྣམས་ལ་རིག་གཞུང་སྟན་ཐུ་
 མཛད་པའི་ཐེངས་གཅིག་གི་ཚཱ་དུ་བྲིས་པ་དང་། “སྤང་གཞིའི་གནད་དོན་
 གསུམ་པ་སངས་རྒྱལ་ཚེས་ལུགས་ཀྱི་‘སྤང་རྗེ’ ལས་འཕྲོས་པའི་འཛམ་སྤང་ཞི་
 བདེའི་འབྲུང་ཐབས་སྤང་བ” ཞེས་པ་དང་། “སྤང་གཞིའི་གནད་དོན་བཞི་པ་
 ‘ལས་འབྲས་བསྐྱུ་མེད’ ལས་འཕྲོས་པའི་བདེ་སྤྱུག་འབྲུང་བའི་གནས་ལུགས་
 རྣམ་པར་བཤད་པ” ཞེས་པ་གཉིས་ནི་ཁོ་ཙོས་《དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་
 དང་<དབྱུ་མ་ཚ་བ་ཤེས་རབ> སྤང་བ》 ཞེས་པ་ཚོམ་པའི་སྐབས་སུ་“སྤང་ཉིད་
 སྤང་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་” ཞེས་པ་དང་“ལས་འབྲས་བསྐྱུ་མེད་” ཅེས་པའི་ལྟ་བ་
 ལ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་པའི་གོ་བ་ཙམ་དུ་བྲིས་པ་དང་། “སྤང་གཞིའི་གནད་དོན་
 ལྔ་པ་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་ཚེས་དང་ཚེས་མིན་དང་། ཚེས་རི་ལྟར་རྗེས་སུ་འཛིན་ཚུལ་
 མདོར་བསྐྱུས་བཤད་པ” ཞེས་པ་ནི་ཕྱན་གྱི་སློབ་མ་སྐོར་ཞིག་གིས་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་
 ཚེས་དང་ཚེས་མིན། སངས་རྒྱལ་ཀྱི་ཚེས་རི་ལྟར་རྗེས་སུ་འཛིན་ཚུལ་སོགས་ཞུས་
 པའི་ལན་དུ་བཙུམས་པ་དང་། “སྤང་གཞིའི་གནད་དོན་དྲུག་པ་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་
 ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་པ་ལས་འཕྲོས་པའི་གཏམ་” ཞེས་པ་ནི་ཕྱན་གྱིས་དགེ་བའི་
 བཤེས་གཉེན་བཀའ་དྲིན་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མདུན་ནས་དབྱུ་མའི་གཞུང་གི་ཚ་

འབྲེལ་དང་འབྲེལ་བཤད། དབྱ་མའི་ལྷ་བའི་མཐའ་དཔྱད་ལས་འཕྲོས་པའི་
 དགག་ཡིག་དང་དགག་ལན། རྟོགས་སྒྲིང་སྟགས་ཀྱི་ཞལ་ཚྭ་ལ་ཐོས་བསམ་
 དང་ཞིབ་འཇུག་མཛད་པའི་རང་གི་གོ་བ་ཙམ་དུ་བཅུམས་པ་དང་། “སྒྲིང་
 གཞིའི་གནད་དོན་བརྟན་པ་དབྱ་མའི་ལྷ་བ་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་
 ཚྭ་སྐྱབ་རིག་པ་སྒྲིང་བ” ཞེས་པ་ནི་ཁོ་ཙོས་《དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་
 དང་< དབྱ་མ་ཚ་བ་ཤེས་རབ > སྒྲིང་བ》ཞེས་པ་ཚྭ་པའི་ཞོར་ལ་དབྱ་མའི་ལྷ་
 བ་ཉེ་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་མར་ཨེན་ལེ་སྟགས་ཀྱི་ཚྭ་སྐྱབ་རིག་
 པའི་ལྷ་བ་རྣམས་ཕན་ཚུན་བསྐྱར་ནས་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པའི་གོ་བ་ཙམ་དུ་བྲིས་
 པ་དང་། “སྒྲིང་གཞིའི་གནད་དོན་བརྟན་པ་དབྱ་ཚད་མེད་གེ་མཛིང་བསྟོལ་
 ལས་འཕྲོས་པའི་དཔྱད་གཏམ་སྟོ་གསལ་དགའ་སྟོན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ” ཞེས་
 པའང་སྐྱོན་གྱིས་《དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་དང་< དབྱ་མ་ཚ་བ་ཤེས་
 རབ > སྒྲིང་བ》ཞེས་པ་ཚྭ་པའི་བྱར་དུ་དབྱ་ཚད་ཀྱི་འབྲེལ་བར་ཅུང་ཙམ་
 དཔྱད་པའི་རང་གི་ལྷ་ཚུལ་ཙམ་བྲིས་པ་དང་། “སྒྲིང་གཞིའི་གནད་དོན་དགུ་པ་
 སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མི་ཆེའི་རིན་ཐང་གི་ལྷ་བ་ལས་འཕྲོས་པའི་ཐོད་ཀྱི་མི་
 ཆེའི་སྟོབ་གསའི་སྟོར་སྒྲིང་བ་ཞེས་པ་དང་། “སྒྲིང་གཞིའི་གནད་དོན་བརྟན་པ་
 དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་དཔལ་དུ་དགེ་བའི་《དབྱས་སྐྱ》ཞེས་པའི་སྟགས་
 བམ་ལས་འཕྲོས་པའི་དཔྱད་གཏམ་སྟོ་གསལ་དགའ་བསྐྱེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་
 སོ” ཞེས་པ་ནི་སྟགས་བམ་དེའི་ཚྭ་སྐྱབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་《དབྱས་སྐྱ》ཞེས་པའི་
 སྟགས་བམ་པར་དུ་བསྐྱར་ནས་ལོ་གཉིས་འཁོར་བའི་ཉེན་འབྲེལ་ཁྱབ་པའི་དཔྱད་
 ཚྭ་ཞིག་བྲིས་ཤིག་ཅེས་པའི་བཀའ་བསྟོན་མ་རྒྱས་པ་ཙམ་དུ་བྲིས་པ་སྟགས་ཏེ།
 མདོར་ན་སྐྱོན་གྱིས་ལོ་ཤས་རིང་སྟོབ་བྲིད་མཛད་པའི་ཞོར་ལ་སངས་རྒྱས་ཆོས་
 ལུགས་དང་ཐོད་ཀྱི་རིག་གནས་གཉིས་འབྲེལ་བའི་སྟོར་ལ་ཐོས་བསམ་དང་ཞིབ་
 འཇུག་མཛད་པའི་དཔྱད་ཚྭ་སྟོར་ཞིག་ད་ཐེངས་ཀྱང་དབྱར་མི་རིགས་སྟོབ་ལྷ་
 ཆེན་མོའི་ཐོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་སྟོབ་སྒྲིང་གི་སྟོབ་མ་སྟོར་ཞིག་གི་རེ་བ་ལྟར་

འདིར་སྒྲིགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་སོ།

དེ་ཡང་སྐྱེ་གྱིས་བཅམས་པའི་དབྱུང་ཚལ་འདི་དག་གི་ནང་དུ་མ་རྟོགས་
པ་དང་། ལོག་པར་རྟོག་པ། ཐེ་ཚོམ་སོགས་ཀྱི་དབང་དུ་སྦྱར་པའི་ལྷ་བ་ཅི་
རིགས་ཡོད་སྲིད་པས་དེ་ལྷགས་སྒྲིབ་དང་ལོར་འབྲལ་ཅི་མཆིས་རྣམས་གངས་
སྒྲོངས་གཞོན་ལུ་རྣམས་དང་བྱད་པར་དེང་རབས་ཐོད་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་བ་
རྣམས་ཐུགས་གཟུ་ཐོར་གནས་པའི་སྒྲིབ་ནས་དབྱུང་སྒྲིང་མཛད་པར་ཡང་ནས་
ཡང་དུ་ལྷ་བའི་དགོས་པའང་། རྗེ་ཙང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་སློབ་བཟང་གྲགས་པས།
“ཡང་ནས་ཡང་དུ་རྣམ་པར་དབྱེད་ཅིག་དང་། གོང་ནས་གོང་དུ་སློབ་སྦྱོང་བྱུང་
ཞུགས་ནས། ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་གནས་ཀྱང་རྟོགས་པར་འགྱུར།” ཞེས་གསུངས་པས་
ཤེས་པར་བྱའོ།

ཞེས་གྱུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་དགེ་མིང་བ་རིག་པའི་ཁ་ཐུག་རྣམ་
དབྱེད་མཚན་གི་རྒྱུར་འཛད་པས་༡༠༠༥ ལོའི་ལྷ་ཆེས་༡༩ ལ་རྟེན་འབྱུང་གི་མའི་འོད་
ཁང་དུ་གྱིས་པ་དགའོ།

༄༅།དཔེ་རྒྱུན་གསལ་བཤད།

༄༅།སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་དང་ཐོད་ཀྱི་རིག་གནས་དབར་གྱི་འབྲེལ་བའང་།
སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ཡིན་ན་ཐོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཡིན་པ་དང་། ཐོད་ཀྱི་རིག་
གནས་ཡིན་ན་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱིས་བྱུང་བ་མེད་ཀྱང་།
སྤྱིར་ན་རང་རེའི་རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་གང་ཡིན་ཀྱང་དེའི་ནང་དུ་ཆོས་སྐད་མ་
འདྲེས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད། ཆོས་སྐད་མ་ཤེས་པར་རིག་གནས་ཀྱི་གཞུང་ཆ་ཆང་
བ་ཤེས་ཐབས་མེད་ཅེས་མཁས་དབང་ཆེ་ཉན་ཞབས་རྒྱུ་གིས་གསུངས་པ་ཉུང་།
ཐོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་ནང་དོན་དང་རྣམ་པ་གང་གི་ཐད་ནས་སངས་རྒྱལ་ཆོས་
ལུགས་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཞིག་མེད་དེ། ཐོད་ཀྱི་ལེ་རྒྱལ་དང་རིག་གནས།
བསམ་སྦྱོང་དང་གོམས་གཤེས། ཚུལ་རིག་དང་རྒྱ་ཚལ་སོགས་ཀྱི་ནང་དོན་དང་
རྣམ་པ་སོགས་གང་གི་ཐད་ལ་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་སྦྱོང་བྱུང་ཆོས་མི་
མངའ་བ་ཅང་མེད་ཅེས་ཁ་ཆོན་གཙོད་ཆོག ། དེར་གི་ཆར་འཇམ་སྤྱིང་སྤྱོད་ལ་
དཔལ་འབྱོར་གོ་ལ་ཁྱིལ་པོ་ཅན་དང་རིག་གནས་སྣ་མང་ཅན་གྱི་རྒྱབས་རྒྱུན་སྤྱོད་
དུ་མེད་པ་དང་རྒྱལ་ནང་དུ་ཉང་ཀྱང་དབྱང་གིས་མི་རིགས་གངས་ཀྱང་གི་ཕུལ་
དུ་བྱུང་བའི་སྤྱོད་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་གཟིགས་མཐོང་དང་འདི་དག་ཉམས་པ་
སོར་ཆུད་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་གྱིས་དེར་གི་སྤྱི་ཆོགས་ལ་ཞབས་འདེགས་བྱ་
དགོས་པའི་ཐུགས་རེ་མཛད་ཐུས་ལགས་པས་ཐོད་ཀྱི་ཕུལ་བྱུང་རིག་གནས་ཀྱི་
ཐུབ་ཆ་གཙོ་གས་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གིས་དེ་དག་དང་ཐོད་ཀྱི་

རིག་གནས་དབར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཤིས་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ། གལ་
 ཏེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡག་པོ་ཞིག་མ་ཤིས་ན་ཆོས་དང་རིག་གནས་ཀྱི་རྩ་བ་
 དང་རྒྱས་པ་སོགས་ལ་ཚོངས་པར་འགྱུར་རྒྱ་དང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལྷགས་དེ་
 བཞིན་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་མཐུན་སྦྱར་ཡོང་བར་འགོག་སྤྱིན་
 འཕྲད་སྤྱིན་ལ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལྷགས་ཀྱི་བསམ་པའི་དཔལ་ཡོན་སྤྱིན་པའི་ནང་
 སངས་རྒྱས་ཆོས་ལྷགས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་འདོན་སྤྱོད་བྱེད་དགའ། སངས་རྒྱས་ཆོས་
 ལྷགས་དང་ཐོད་ཀྱི་རིག་གནས་དབར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་ན། ད་
 གཞོན་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལྷགས་ཀྱིས་ཐོད་ཀྱི་སྤྱིན་འབྱོར་རིག་གསུམ་སོགས་ཡར་
 རྒྱས་གོང་འཕེལ་གཏོང་བ་ལ་མཐུན་སྤྱིན་སྤྱོད་པ་དང་། ཐོད་ཀྱི་སྤྱིན་འབྱོར་
 རིག་གསུམ་དར་བ་དེས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལྷགས་ཀྱི་བཟུན་པ་ཡུན་རིང་ཏུ་གནས་
 ཤིང་དར་རྒྱས་སུ་གཏོང་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ལྡན་པར་ངོས་འཛིན་བྱས་ན་ཐོད་
 ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་དངོས་ཡོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་ལྷ་བ་ཞིག་
 གོ།།

དེ་འདྲའི་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་སོགས་ལ་གཟིགས་ནས་ཀྱང་དབྱང་མི་
 རིགས་སློབ་ལྷ་ཆེན་མའི་སློབ་དཔོན་ལྷག་རྒྱུ་བཀའ་སྤྱང་མགོན་པོ་འཕ་རིག་
 པའི་ཁྱུ་ལྷག་གིས་སློབ་ལྷ་དེ་གའི་ཐོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་སློབ་སྤྱིང་གི་དངོས་
 གཞིའི་སློབ་མ་དང་ཞིབ་འཇུག་སློབ་མ་རྣམས་ལ་ཐོད་ཀྱི་སྤྱིན་ཡིག་དང་ཚུལ་རིག་
 རིག་གནས་དང་ཆོས་ལྷགས་སོགས་ཀྱི་སྒྲིར་སློབ་བྱིད་མཛད་པའི་ཞུ་ལ་ནང་པ་
 སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལྷགས་དང་ཐོད་ཀྱི་རིག་གནས་དབར་གྱི་འབྲེལ་བའི་
 གནད་དོན་མང་པོ་དམིགས་སུ་བབྱུང་ནས་དབྱུང་བསྐྱར་དང་ཞིབ་འཇུག་
 མཛད་པའི་གྲུབ་འབྲས་སུ་《སངས་རྒྱས་ཆོས་ལྷགས་དང་ཐོད་བརྒྱུད་ནང་བཟུན་
 ཀྱི་རིག་གནས་ལས་འཕྲོས་པའི་གནད་དོན་སྒྲིར་ཞིག་སྤྱིང་བ་བདེན་གཏམ་ཡོད་
 ཀྱི་ལུན་སེལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ》ཞེས་པའི་དེབ་འདི་བཙུམས་སོ།།

དེབ་འདིའི་ནང་དོན་དང་གོ་རིམ་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་ན། སྤྱིང་གཞིའི་

六 陈情表

考核内容要求

本文是西晋时李密写给武帝的奏疏。

了解作者所陈述的不能奉召出仕个人的理由,是为侍奉自幼相依为命、现已年老多病的祖母;体味在当时的社会、历史条件下,这一“抗命”行动的积极内涵。

掌握本文“以子之矛,攻子之盾”的论证方式。

理解本文夹叙夹议,以情动人的艺术特色。

了解本文骈、散结合的文体特点。

掌握沿用至今的成语、短句,并理解其意义。

理解并翻译重点句子。

解释加点的字词。

考核内容提示

对于本文的阅读,读者应掌握以下几点:

一、本文中心思想

全文以祖孙两人相依为命的亲情为主线,以晋朝“以孝治天下”的治国方针为道德依据,盛赞晋帝,责贬自己,委婉曲折地阐明自己不能应诏的理由和希望自己忠孝两全的心志。

二、本文写作特点

1. 本文以直接陈述的方式夹叙夹议,记叙和议论中充满真情,且以慈孝之情贯穿全文,真切感人。

2. 用“以子之矛,攻子之盾”的方式进行论证,针对晋朝强调“以孝治天下”的方针,反复申述自己不能应诏的原因,只为一个“孝”字,这样可有效地消除统治者的疑虑,又使说理立于不败之地。

3. 语言运用上骈、散结合,即四字句和散文句自然融合在一起,加上动词运用的精确,如“察臣”、“举臣”、“拜臣”、“责臣”、“催臣”等具体形象的词语,使全文语句优美流畅。

三、词句解释

字 词

1. 臣以险衅,夙遭闵凶。

险衅:灾难祸患。

闵凶:忧患不幸。

2. 零丁孤苦,至于成立。

成立:成人。

3. 门衰祚薄,晚有儿息。

祚薄:福气浅薄。儿息:儿子。

4. 而刘夙婴疾病,常在床蓐。

婴:疾病缠身。蓐:通“褥”,褥子。

5. 猥以微贱,当侍东宫。

猥(谦称)以微贱:我以鄙贱的身份。当:担当。

6. 但以刘日薄西山,气息奄奄。

但以:只因为。薄:迫近。奄奄:气息微弱的样子。

7. 茕茕子立,形影相吊。

བསམ་དང་ཤེས་ཡོན་མངའ་བའི་གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་འཆར་
སློབ་སྟོན་གནང་རྒྱུའི་འདུན་པ་སྟེང་ནས་བཅངས་སོ།

དཔེ་མཛོག་འགན་འཁུར་བས།

དཀར་ཆག

སྒྲིང་གཞིའི་གནད་དོན་དང་པོ། སངས་རྒྱས་ཆོས་
ལུགས་དང་དེང་རབས་ཁྱི་ཆོགས་བར་གྱི་འབྲེལ་
བའི་རྒྱུ་རྐྱེད་ཅམ་སྒྲིང་བ།

- དང་པོ། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དགེ་བའི་རྩ་བོ་རུ།
 ལྷུ་ར་པའི་བདག་ཉིད་སངས་རྒྱས་དམ་པའི་ཆོས།..... (2)
- གཉིས་པ། སེམས་ཅན་གང་ལ་འཆེ་བ་སྤྲོད་བྱེད་པ།
 ཐུག་ཐུབ་བསྟན་པའི་སྤྱོད་པ་ཁོ་ནའོ། (4)
- གསུམ་པ། ཆོས་རྣམས་ཉིན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བས་ན།
 ཉིན་བདག་གྲུབ་པའི་བདེན་པས་སྤྲོད་པ་ཉིད། (6)
- བཞི་པ། ལས་འབྲས་མི་བསྐྱེད་མའི་ཤེས་རབ་གྱིས།
 ཁྱི་ཆོགས་གསར་པའི་ལེགས་ཉེས་སྒྲང་དོར་འབྱེད། (9)
- ལྔ་པ། དལ་འཕྱོར་རྟེན་དཀར་རིན་ཆེན་ལས་དཀོན་གྱིར།
 གཞན་དོན་ལྷུ་ར་ལེན་མི་ཆེད་ཉིང་པོའོ། (14)
- དྲུག་པ། ཚན་རིག་སྣ་མའི་འབྲུལ་འཁོར་སྣ་ཆོགས་ཀྱང་།
 སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པའོ།..... (18)
- བདུན་པ། དུས་རབས་གསར་པའི་ལག་རྩལ་གསར་པ་སོགས།
 སེམས་ཅན་བདེ་བར་བཀོལ་ན་ཆོས་དང་མཐུན། (20)
- བརྒྱད་པ། ཐོད་གྱི་རིག་གནས་ཆོས་ལུགས་ཉིད་མིན་ཡང་།
 སངས་རྒྱས་བསྟན་པས་ཐོད་གྱི་རིག་གནས་བརྒྱན། (22)

- དགུ་པ། འཇམ་སྒྲིང་ནི་བདེའི་ཐབས་ལམ་གསལ་བྱེད་ལ།
 བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་ལྟ་བ་ཀྱན་ཏུ་བསྒྲགས། (24)
- བརྒྱ་པ། ལྟ་སྦྱོད་ཡ་མ་བྲལ་བའི་མདོ་སྒྲགས་གཉིས།
 ཟུང་འབྲེལ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་བྱང་ཚས་སོ། (28)
- བརྒྱ་གཅིག་པ། མཉམ་མེད་སྤྱབ་པའི་དབང་པོའི་བསྟན་པ་ཡི།
 མདོ་སྒྲགས་གཉིས་ཀྱི་ལམ་རིམ་མདོར་བསྐྱས་བསྟན། (31)
- བརྒྱ་གཉིས་པ། གཞན་གྱི་དོན་ཏུ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་བསྐྱེད་པའི།
 ནང་བསྟན་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེའི་བྱང་པར་བཤད། (39)

སྒྲིང་གཞིའི་གནད་དོན་གཉིས་པ། བདག་མེད་ཀྱི་
 ལྟ་བ་དང་དེང་རབས་སྤྱི་ཚགས་ཀྱི་བསམ་པའི་དཔལ་ཡོན་
 བར་གྱི་འབྲེལ་བའི་སྒྲིང་རྒྱང་ཙམ་སྒྲིང་བ།

- དང་པོ། རྒྱ་སྤྱབ་རྗེས་འབྲངས་སྒྲིག་གསལ་ལ་སོགས་ཀྱིས།
 བྱང་དང་རིགས་པས་བདག་མེད་ཡང་དག་བསྐྱབས། (46)
- གཉིས་པ། བདག་མེད་ལྟ་ལ་གོམས་ཤིང་བྱང་བ་ཡིས།
 འཇིག་རྟེན་ཚོས་བརྒྱད་རྒྱངས་ནས་བརྒྱུག་པར་འགྱུར། (52)
- གསུམ་པ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་བདག་མེད་ལྟ་བ་ལས།
 བདག་གཞན་སྦྱིད་སྤྱག་གཅིག་དང་གཅིག་ལ་འབྲེལ། (56)

སྒྲིང་གཞིའི་གནད་དོན་གསུམ་པ། སངས་རྒྱས་ཚོས་
 རྒྱགས་ཀྱི་“སྒྲིང་རྗེའི་ལྟ་བ་”ལས་འབྲས་པའི་འཇམ་སྒྲིང་
 ཞི་བདེའི་འབྱུང་ཐབས་སྒྲིང་བ།

- དང་པོ། འབྱུང་འགྱུར་སྒྲིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེས་སེམས་ཅན་ལ།
 ཉི་མས་འགོ་ལ་ཕན་པ་དེ་བཞིན་ནོ། (63)
- གཉིས་པ། སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་ཙ་བ་སྒྲིང་རྗེ་ཉི།

- འགྲོ་ཀྱན་བྱ་བཞིན་སྐྱོད་བའི་བྱང་མེས་འབྱུང་། (65)
- གསུམ་པ། སྒྲིང་རྗེས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་བྱང་པར་ལས།
 “བདག་གཞན་བརྗེ་བའི”སྐྱོད་པ་ཡང་དག་ལྟར། (69)
- བཞི་པ། འཇིག་རྟེན་ཚོད་འབྲུག་མི་མཐུན་ལྟ་ཚོགས་ཀྱང་།
 སྒྲིང་རྗེ་ལྟར་པས་ཡང་དག་ཞི་བར་འགྱུར། (72)
- ལྔ་པ། ཚོས་དང་རིག་གནས་འདྲ་མིན་ལྟ་ཚོགས་ཀྱང་།
 སྒྲིང་རྗེས་འགྲོ་ཀྱན་སྐྱུག་ལས་ཤོལ་བར་བྱེད། (77)

ཐེང་གཞིའི་གནད་དོན་བཞི་པ། སངས་རྒྱས་ཚོས་
 འུགས་ཀྱི་“ལས་འབྲས་བསྐྱེ་མེད”ལས་འབྲས་
 བའི་བདེ་སྐྱུག་འབྱུང་བའི་གནས་འུགས་
 རྣམ་པར་བཤད་པ།

- དང་པོ། དགེ་སྤྱི་ལས་འབྲས་བསྐྱེ་མེད་བྱང་པར་ཚོས།
 རྒྱུ་རྒྱུ་བ་པའི་བསྐྱེན་པའི་སྒྲིག་ཤིང་ཡིན། (81)
- གཉིས་པ། མེས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་འདོད་པ་ལས།
 སྐྱུག་བསྐྱེལ་འདོད་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་གྲུབ། (83)
- གསུམ་པ། མེས་ཅན་རང་རང་སོ་སོའི་བདེ་སྐྱུག་ཀྱང་།
 རང་གིས་རྒྱུ་བ་པའི་དགེ་སྤྱི་ལས་ལ་རག ། (87)
- བཞི་པ། འཇིག་རྟེན་བདེ་སྐྱུག་ལས་འབྲས་བསྐྱེ་མེད་ལས།
 འབྱུང་མྱོར་ཀྱན་གྱིས་ལས་འབྲས་བཙེ་བ་གལ། (92)

ཐེང་གཞིའི་གནད་དོན་ལྔ་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་
 དང་ཚོས་མིན་དང་། ཚོས་ཇི་ལྟར་རྗེས་སུ་
 འཇིན་སྐྱེལ་མདོར་བསྐྱུས་བཤད་པ།

- དང་པོ། ཚོས་དང་རིག་གནས་ལྟ་ཚོགས་དར་བའི་དུས།

- ཚས་དང་ཚས་མིན་བྱད་པར་ཤེས་པ་གལ། (96)
- གཉིས་པ། མ་རིག་གཉེན་པོར་སང་དང་མ་སང་གིས།
 ཚས་དང་ཚས་མིན་ཡང་དག་ནམ་པར་འབྱེད། (99)
- གསུམ་པ། གཞན་དོན་ལྟར་ལེན་སངས་རྒྱས་ཚས་ལྷགས་དེ།
 རི་ལྟར་རྗེས་སུ་འཛིན་ཚུལ་མདོར་བསྟུས་བཤད། (100)

སྒྲིབ་གཞིའི་གནད་དོན་བྱག་པ། དབུ་མའི་ལྟ་བ་
 ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་པ་ལས་འཕྲོས་པའི་གྲུམ།

- དང་པོ། སྒྲིབ་དང་ནང་གིས་བསྟུས་པའི་ཚས་རྣམས་ཀྱི།
 རང་བཞིན་སྒྲིབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་བཤད། (107)
- གཉིས་པ། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་བྱང་ཏུ་འབྱུག་པ་ཡིས།
 མཐར་ཐུག་དབུ་མའི་ལམ་བཟང་ཀྱན་ཏུ་འཛོལ། (109)
- གསུམ་པ། དབུ་མའི་ལྟ་དང་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་གཉིས།
 དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱན་གྱིས་གསུངས། (112)
- བཞི་པ། ཡོད་དང་མེད་པའི་ལྟ་མཐར་མ་ལྟར་བར།
 ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བར་དབྱེད་པར་བྱ། (113)
- ལྔ་པ། ལས་འབྲས་བསྟུ་མེད་ཚད་མའི་གནས་ལྷགས་དེ།
 མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་ལམ་ནས་ངེས་པ་རྟེན། (116)
- དྲུག་པ། 《ཙ་ཤེས་》སྐགས་ཀྱི་གཞུང་བཟང་ལ་བརྟེན་ནས།
 ལྷང་རིགས་དཔེ་ཡིས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྟོགས། (117)
- བདུན་པ། དབྱེད་གསུམ་དག་པས་ལྷང་རིགས་ཚད་མ་ཡིས།
 དབུ་མའི་ལྟ་སྟབས་འབྱེད་པའི་དགག་སྟབས་མཛད། (119)
- བརྒྱད་པ། ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ལས་འཕྲོས་པའི།
 བོད་ཀྱི་སྟབས་བརྒྱད་ལྟ་བའི་རྣམ་གྲངས་སྒྲིབ། (123)
- དབུ་པ། གངས་ཅན་དབུ་མ་སྟུ་བ་སྟུ་ཚོགས་གྱིས།
 མཐར་ཐུག་ལྟ་བའི་འཛིན་མཆམས་གཅིག་ཏུ་སྟུར། (125)

བཅུ་པ། ཡང་དག་ཤེས་རབ་མཆོག་གི་ངོ་བོ་ཉིད།
 ཉིད་མཉེན་དབུ་མའི་ལྟ་བུར་འབྱུག་པར་སྒྲུལ། (127)

སྒྲིང་གཞིའི་གནད་དོན་བརྟན་པ། དབུ་མའི་ལྟ་
 བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་
 དངོས་པོ་རྩོད་སྒྲུབ་རིག་པ་སྒྲིང་བ།

དང་པོ། ཆོས་རྣམས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནི།
 རྒྱལ་སྒྲུབ་བཏུན་པའི་ལྟ་བུར་སྒྲིང་པོར། (130)

གཉིས་པ། དབུ་མའི་ལྟ་དང་ཚོད་སྒྲུབ་རིག་པས་ཀྱང་།
 ལྷ་མེད་རྟེན་མེད་ཆོས་གཅིག་མི་བཞེད་དོ། (132)

གསུམ་པ། རྟེན་འབྱུང་རིག་པས་“སྒྲིང་སྒྲིང་”གཅིག་ཏུ་བཞེད།
 ཚོད་སྒྲུབ་རིག་པས་“རང་བཞིན་སྒྲིང་རྩལ་”བསྒྲུབས། (136)

བཞི་པ། རྟེན་འབྱུང་ལྟ་དང་ཚོད་སྒྲུབ་གང་ལྟར་ཀྱང་།
 ཆོས་རྣམས་ལྷ་རྟེན་མི་ཉག་འབྲེལ་བར་གསུངས། (139)

ལྔ་པ། ལྷ་རྟེན་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་རྣམས་འབྱུང་ལུགས་དེ།
 ཆོན་རིག་ལྟ་བུས་ལྷ་འབྲས་འབྲེལ་བ་འཆོལ། (143)

དྲུག་པ། འབྱུང་འབྱུར་ཚྭ་གས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་གི།
 ལྟ་བུར་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཏུ་བསྐྱས་ནས་བཤད། (146)

སྒྲིང་གཞིའི་གནད་དོན་བརྟན་པ། “དབུ་ཆད་སང་
 གོ་མཐིང་བསྐྱེད་ལས་འཕྲོས་པའི་དབུ་གཏམ་སྒྲི་
 གསལ་དག་འཕྲོན་ཞེས་བྲ་བ་བཞུགས་སོ།

དང་པོ། ལྷ་སྒྲུབ་《ཙེ་ཤེས་》སྒྲེལ་བའི་ལྷག་བསམ་གྱིས།
 དབུ་ཆད་ལས་འཕྲོས་སྒྲིང་གཞི་ཐོག་མར་འདྲེན། (150)

གཉིས་པ། རིག་པའི་སྒྲི་བརྒྱུ་འབྱེད་པའི་ལྷ་མིག་ཏུ།